

Aİ-nin ikili standartları Cənubi Qafqazda sülhə risk yaradır

Avropa İttifaqına üzv olan 27 dövlətin razılığı ilə Ermənistanla Avropa Sülh Fondundan 20 milyon avro ayrılması, Cənubi Qafqazda formalaşan həssas geosiyasi balans fonunda ciddi suallar doğurur. Qərarın Brüsseldə Aİ Şurasının iclasında qəbul edilməsi və "sülhə dəstək" adı altında təqdim olunması mövcud reallıqlar baxımından bir-mənalı qarşılanmır.

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, regionda son illərdə baş verən proseslər sülhün möhkəmləndirilməsi üçün əsas şərtin tərəflər arasında etimadın artırılması və normallaşma prosesinə zərər vurmayan addımların atılması olduğunu göstərir: "Bu kontekstdə Ermənistanla maliyyə dəstəyinin verilməsi, xüsusilə də hərbi komponentlə əlaqələndirilən fond vasitəsilə həyata keçirilməsi, sülh təşəbbüsü kimi təqdim edilsə də, əks təsir doğura bilər. Bu cür təşəbbüslər qarşı tərəfdə yanlış gözləntilər formalaşdırmaqla yanaşı, əldə olunan müsbət dinamikanın zəifləməsinə də səbəb olar. Bu uyğunsuzluq Bakı tərəfindən haqlı narazılıqla qarşılanır".

Deputat qeyd edib ki, Ermənistan hazırda Rusiyanın təsir dairəsindən çıxmağa çalışan "tərəfdaş" kimi təqdim olunur. Brüssel hesab edir ki, Paşinyan hökumətinə maliyyə və hərbi dəstək göstərməklə, Ermənistanın Qərbə inteqrasiyasını sürətləndirmək mümkündür. Eyni zamanda Aİ-də bəzi qüvvələr yanlış şəkildə düşünürlər ki, Azərbaycana hərbiyönümlü dəstək vermək tarazlığın pozulmasına səbəb ola bilər. Halbuki minatəmizləmə əməliyyatları tamamilə humanitar xarakter daşıyır və sülhün möhkəmləndirilməsinə birbaşa töhfə verir.

Azərbaycanın dünyada minalarla ən çox çirklənmiş ölkələrdən biri olduğunu diqqətə çatdıran K.Bayramov əlavə edib ki, bu ərazilərin təmizlənməsi insanların təhlükəsiz qaydışına və dayanıqlı sülhün təmin olunmasına xidmət edir: "Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhün təmin olunması üçün beynəlxalq aktorların balanslı, ədalətli və regiondakı real vəziyyəti nəzərə alan mövqe sərgiləməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Əks təqdirdə, "sülhə dəstək" adı altında atılan addımlar regionda sabitliyi möhkəmləndirmək əvəzinə, yeni gərginliklərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəsmi açıqlamalarda ayrılan vəsaitin Ermənistanın "müdafiə qabiliyyətinin artırılması" məqsədi daşdığı bildirilsə də, məhz bu yanaşma regionda ciddi narahatlıqlar doğurur. Xüsusilə də Azərbaycanın mövqeyindən baxdıqda bu məsələ əsaslı suallar yaradır, çünki 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Cənubi Qafqazda tamamilə yeni geosiyasi reallıq formalaşmış və mövcud status-ko regionda sülhün bərqərar olması üçün real imkanlar yaradıb. Bu yeni mərhələdə Azərbay-

can dəfələrlə sülh müqaviləsinin imzalanması, dövlət sərhədlərinin delimitasiyası və demarkasiyası, eləcə də regional kommunikasiyaların açılması istiqamətində konstruktiv və ardıcıl mövqe nümayiş etdirib. Rəsmi Bakı qarşılıqlı etimada əsaslanan, uzunmüddətli sabitliyi hədəfləyən sülh gündəliyinin irəli aparılmasında maraqlı olduğunu konkret addımlarla ortaya qoyub. Belə bir şəraitdə Ermənistanın silahlanmasına və ya hərbi infrastrukturunun gücləndirilməsinə yönələn istənilən maliyyə dəstəyi regionda sülhə xidmət etmir".

Deputat bildirib ki, Azərbaycan uzun illər beynəlxalq hüququn açıq şəkildə pozulması şəraitində qalmasına baxmayaraq, Qərb institutları tərəfindən prinsipial və adekvat mövqe nümayiş etdirilməyib. Ermənistanın təxminən 30 il davam edən işğal siyasəti dövründə Avropa İttifaqı təcavüzkar dövlətə qarşı nə sanksiya mexanizmlərini işə salıb, nə də işğal faktını aradan qaldırmağa yönəlmiş ciddi siyasi təzyiq göstərib. Həmin dövrdə Ermənistanla göstərilən münasibət beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri ilə ziddiyyət təşkil edib. "Bu müddət ərzində Ermənistanın destruktiv və işğalı davam etdirən siyasətinə qarşı prinsipial və ardıcıl mövqe nümayiş etdirilməyib. Əksinə, mövcud vəziyyətin dəyişməsinə yönəlməyən passiv yanaşma işğalın illərlə davam etməsinə, münafişənin uzanmasına və regionda gərginliyin qorunub saxlanmasına şərait yaradıb. Hazırda isə münafişə faktiki olaraq həll olunduqdan və regionda yeni reallıqlar yarandıqdan sonra Ermənistanın maliyyə və hərbi baxımdan dəstəklənməsi ciddi suallar doğurur. Bu addımlar, bir tərəfdən, sülh və sabitlik çağırışları ilə ziddiyyət təşkil edir, digər tərəfdən isə beynəlxalq münasibətlərdə ikili standartların açıq təzahürü kimi dəyərləndirilir", - deyərək bildirib.

K.Bayramov əlavə edib ki, Avropa İttifaqının Cənubi Qafqazda davamlı sabitlik və təhlükəsizliyə səmimi marağı varsa, bunu tərəflərdən birinin silahlandırılması ilə deyil, ədalətli, balanslı və beynəlxalq hüquqa əsaslanan siyasət yürütməklə nümayiş etdirməlidir. "Sülh Fondu" adlanan mexanizmin faktiki olaraq hərbi məqsədlərə yönəldilməsi Avropa İttifaqının bəyan etdiyi dəyərlər və sülh çağırışları ilə açıq şəkildə ziddiyyət təşkil edir. Regionda dayanıqlı sülhün təmin olunması üçün silahlanmanı təşviq edən deyil, etimadı artıran, dialoqu və əməkdaşlığı dəstəkləyən yanaşmaların üstünlük təşkil etməsi daha məqsədəuyğundur. Əks halda ikili standartlara əsaslanan mövqələr və qeyri-bərabər münasibət Cənubi Qafqazda etimad mühitinin formalaşmasına deyil, yeni gərginliklərin yaranmasına zəmin yarada bilər.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"